

Goodwill i almen praksis

Februar 2024

Goodwill er et udtryk for den merværdi, en praksis eller en kapacitet med et etableret patientgrundlag har opbygget i forhold til en nystartet praksis uden patienter. Goodwillprocenten kan være med til at give et indblik i, hvor mange købere der er til en praksis.

Resume

Stabil udvikling i goodwillprocent og antal handler

- Goodwillprocenten har de seneste år ligget på et stabilt niveau omkring de 50 pct. I 2023 lå den på 53,8 pct.
- Region Midtjylland har med 63,9 pct. den højeste goodwill, mens Region Sjælland med 27,3 pct. har den laveste.
- Antallet af handler er steget en smule i 2023.
- Knap ni ud af ti almindelige handler handles med goodwill.

Færre praksis lukker helt

- Andelen af praksis, der lukker, uden at det har været muligt at finde en køber, er på kun 4 pct. og er faldet en smule.
- Andelen af praksis, hvor kompagnonen har overtaget efter overenskomstens § 20, fordi det ikke har været muligt at finde en køber, er også faldet en smule.
- I alt har det ved lidt over hver tiende handel ikke været muligt at finde en køber.

Kontaktoplysninger

Josephine Haumann
Sundhedsøkonom
jha.plo@dadl.dk
Tlf. +45 3544 8384

Jonas Heltberg
Chef for politik, analyse og
kommunikation
joh.plo@dadl.dk
Tlf. +45 2962 4080

Baggrund

Goodwill bliver betalt, når alment praktiserende læger overtager en praksis eller en kapacitet med et allerede etableret patientgrundlag. Det tager normalt en årrække at opnå den samme indtægt i en nystartet praksis uden patientgrundlag sammenlignet med en etableret lægepraksis. Goodwill kan derfor betragtes som den merværdi, en etableret praksis har i forhold til en nystartet praksis uden patienter i form af forventet indtjening.

Analysen medtager både handler med hele praksis og handler med enkelte kapaciteter. Det vil sige, hvis én læge i et kompagniskab sælger sin kapacitet til en ny læge eller til en af kompagnonerne, vil dette også tælle med som en handel i statistikken.

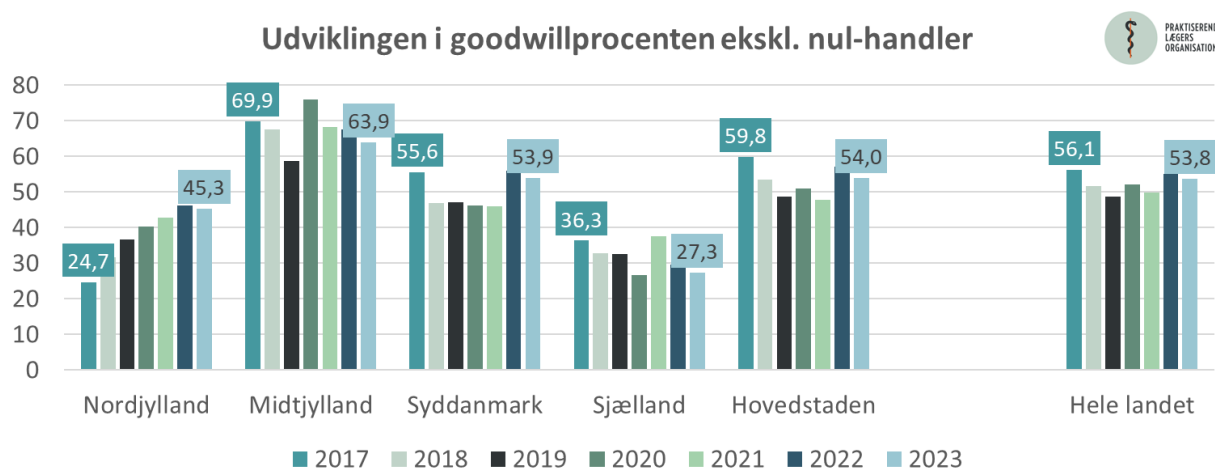
De praktiserende læger har kollegialt fastsat et loft for den pris, som en praksis kan handles til. Loftet betyder, at praktiserende læger maksimalt kan købe og sælge praksis til en pris beregnet som gennemsnittet af de tre sidste års omsætning tillagt 36 pct.

PLO's bestyrelse har besluttet, at der én gang om året offentliggøres tal for goodwill på lands- og regionsniveau. Til sidst i analysen kan alle tal ses i tabeller.

De tidligere goodwillopgørelser har ikke medtaget data for anpartsselskaber. I denne analyse vil data indgå. Det er kun muligt at korrigere data tilbage til 2017, hvorfor analysen ikke går længere tilbage. De handler, hvor regionen udbyder en kapacitet, men hvor der ikke medfølger en praksis og dermed heller ikke et patientgrundlag, indgår ikke i beregningerne.

Goodwillprocenten

Goodwillprocenten har de seneste år ligget på et stabilt niveau omkring de 50 pct. I 2023 faldt goodwillprocenten fra 55,1 til 53,8 pct., svarende til et fald på 1,4 procentpoint.

I 2017 lå den gennemsnitlige goodwillprocent på 56,1 pct., og der er altså sket et mindre fald i goodwillprocenten for almen praksis-klinikker over årene. Det kan blandt andet skyldes, at der i de senere år har været en nedgang i antallet af praktiserende læger. I de kommende år kommer der flere almenmedicinere ud, da de første store uddannelsesårgange afslutter deres speciallægeuddannelse.¹ Samtidig har en kapacitet i almen praksis traditionelt set været besat af en ejerlæge, men i de seneste år er der sket en udvikling mod, at flere kapaciteter i stedet bliver besat af en ansat læge.¹

Goodwillprocenten ekskl. nul-handler² falder beskedent i alle regioner fra 2022 til 2023. Regionen med den højeste gennemsnitlige goodwillprocent i 2023 var Region Midtjylland med 63,9 pct., men det er samtidig også den region, som oplever det største fald, på 3,6 procentpoint. Region Sjælland havde en goodwillprocent på 27,3, og det er dermed klart den region, hvor der handles til den laveste goodwill. I Region Nordjylland har goodwillprocenten været stigende i en årrække. I 2017 var goodwillprocenten 24,7 pct; i dag er den på 45,3 pct., hvilket dog er et beskedent fald fra året før.

Udsvingene i goodwillprocenten kan være store fra år til år på regionalt niveau. Dette skyldes, at der i nogle regioner er forholdsvis få handler, hvorved den enkelte handel vægter meget i gennemsnittet. Samtidig er der stor variation i goodwillprocenten inden for regionerne, så gennemsnittet påvirkes også af, hvilke områder af regionen der er handlet i.

Antallet af handler

Antallet af handler toppede i 2018 med 269 handler og faldt efterfølgende frem til 2022, hvor antallet af handler nåede sit laveste niveau for perioden. Efter 2022 steg antallet af handler igen fra 203 til 212, svarende til en stigning på ni handler.

Region Hovedstaden oplever den største stigning i antallet, svarende til en stigning på 25 pct. Antallet af handler stiger ligeledes i Region Nordjylland og Midtjylland. Region Syddanmark og Region Sjælland oplever derimod begge et fald på fem handler.

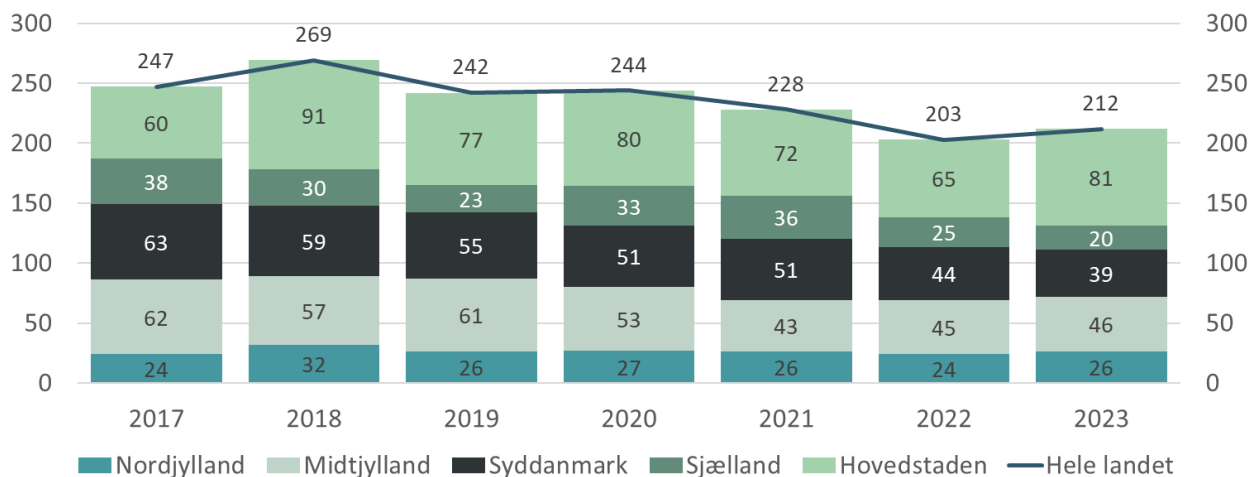
At der kommer flere ansatte i almen praksis, kan som nævnt medvirke til, at antallet af handler falder (eller stiger mindre, end det ellers ville gøre). Hvis en læge fx ejer en ledig kapacitet, og besætter den med en ansat læge frem for at sælge den, vil dette ikke fremgå som en handel.

¹ Siden 2019 er der prioriteret væsentligt flere hoveduddannelsesstillinger i almen medicin. Uddannelsestillingen tager 4,5 år

² En nul-handlen er en handel uden goodwill.

Antal handler

Inkl. nulhandler

Typer af handler

Ud af de 212 handler i 2023 var langt de fleste almindelige overdragelser (tre ud af fire handler). Heraf blev knap ni ud af ti solgt med goodwill. Derudover var der 15 handler, hvor kompagnonen overtog efter overenskomstens § 20,³ som siger, at hvis en læge i et partnerskab ikke kan finde en køber til sin andel/kapacitet, så skal kompagnonen overtage kapaciteten med henblik på at få besat kapaciteten med en ny læge. Disse overtagelser vil derfor altid være en nul-handel. Kompagnonen har et år til enten at finde en køber eller en ansat læge. Hvis dette ikke kan lade sig gøre, vil kapaciteten gå tilbage til regionen.⁴ Ved handler, hvor kompagnonen overtager, laver lægerne ofte en indbyrdes aftale om, at hvis kapaciteten bliver solgt inden for et år, så deler de den eventuelle goodwill ved salget.

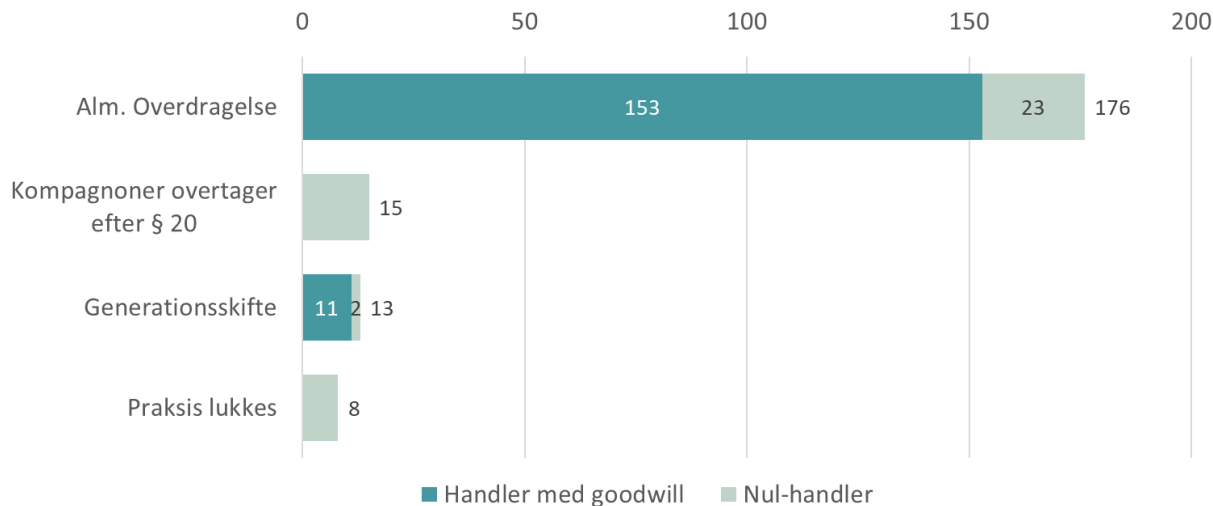
En anden variation, som også altid er en nul-handel, er, hvor praksis lukkes, fordi det ikke har været muligt at finde en køber.⁵ Det er oftest i lægedækningstruede områder, at det ikke er muligt for de praktiserende læger at sælge deres praksis.

³ Ved handler, hvor kompagnonen overtager, har der ikke konsekvent været registreret goodwill. Antallet af handler, hvor kompagnoner overtager efter § 20, og dermed antallet af nul-handler, kan derfor være overestimeret. Fra 2024 registreres alle handler med goodwill.

⁴ Regionen kan beslutte at give dispensation for fristen på et år, hvis der generelt er rekrutteringsudfordringer i det geografiske område.

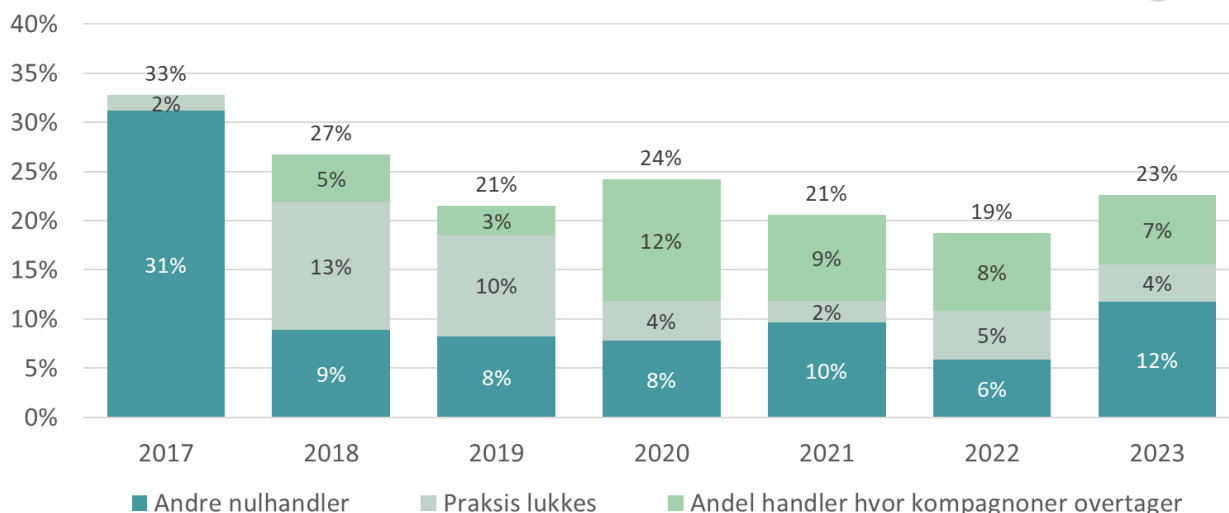
⁵ Praksis, der er lukket eller overdrages til kompagnoner, er medtaget som handler, under den antagelse, at praksis ville have været solgt, hvis det havde været muligt.

Typers af handler 2023

Andelen af nul-handler toppede i 2017, hvor én ud af tre handler var nulhandler. Efter 2017 falder andelen, og den har de seneste fem år stabiliseret sig til at ligge på et niveau omkring 20 pct. I 2023 lå andelen på 23 pct. En høj andel af nul-handler er udtryk for, at der er mangel på læger, som ønsker at købe en praksis.

Nul-handler

Ser man på de tilfælde, hvor praksis er lukket, fordi det ikke var muligt at finde en køber, så har den de seneste fire år ligget på et niveau på 5 pct. eller under. Tilføjer man til gengæld de handler, hvor kompagnonen har overtaget efter § 20 (kapaciteter, som heller ikke har

været mulige at sælge), så stiger andelen til 11 pct. Det vil sige, at ved lidt over hver tiende handel har det ikke været muligt at finde en køber.

Bilag

Bilag 1. Antal praksishandler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler

År	Nul-handler					
	Antal handler	Praksis lukkes	Praksissalg uden værdi	Nul-handler i alt	Gns. goodwillprocent	Antal Max-handler
2017	247	4	77	81	56,1	0
2018	269	35	37	72	51,6	1
2019	242	25	27	52	48,8	0
2020	244	10	49	59	52,2	0
2021	228	5	42	47	49,8	0
2022	203	10	28	38	55,1	0
2023	212	8	40	48	53,8	1

Bilag 2. Antal praksishandler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler fordelt på regioner, 2023

Region	Nul-handler					Højeste goodwillprocent	Laveste goodwillprocent
	Antal handler	Praksis lukkes	Praksissalg uden værdi	Nul-handler i alt	Gns. goodwillprocent		
Nordjylland	26	0	7	7	45,3	123	2
Midtjylland	46	1	2	3	63,9	136	2
Syddanmark	39	2	9	11	53,9	123	4
Sjælland	20	5	4	9	27,3	48	7
Hovedstaden	81	0	18	18	54,0	104	6
Hele landet	212	8	40	48	53,8	136	2

Bilag 3. Antal praksis handler og gns. goodwillprocent ekskl. nul-handler fordelt på regioner

Region	Antal handler			Heraf nul-handler			Gns. goodwillprocent		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Nordjylland	26	24	26	4	5	7	42,9	46,3	45,3
Midtjylland	43	45	46	6	5	3	68,4	67,5	63,9
Syddanmark	51	44	39	12	9	11	46,0	55,9	53,9
Sjælland	36	25	20	16	7	9	37,6	29,6	27,3
Hovedstaden	72	65	81	9	12	18	47,7	57,2	54,0
Hele landet	228	203	212	47	38	48	49,8	55,1	53,8

ⁱ PLO faktaark side 3.